

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: اعمام و احوال/طبقه سوم

آنچه ما تا به حالا در کتاب ارث خوانده ایم مربوط به طبقه اولی (ابوان و اولاد که بلاواسطه با میت مربوط هستند) و همچنین طبقه ثانی (إخوه و اجداد که با یک واسطه با میت مربوط هستند) بوده و اما از امروز در مورد ارث طبقه سوم یعنی اعمام و احوال که با دو واسطه به میت مربوط می شوند بحث خواهیم کرد.

طبقه سوم یعنی اعمام و احوال در واقع اولاد جد هستند که چند جور تصور و تقسیم می شوند چون اولاد جد یا ولد أبوینی هستند یا ولد أبی و یا ولد أُمی می باشند و تقریباً ۱۲ صورت بوجود می آید، شش صورت از طرف پدر متصور می شوند که همان اعمام هستند و شش صورت نیز از طرف مادر متصور می شوند که همان احوال هستند:

۱- عم أبوینی، ۲- عم أبی، ۳- عم أُمی

۴- عمه أبوینی، ۵- عمه أبی، ۶- عمه أُمی

۷- دایی أبوینی، ۸- دایی أبی، ۹- دایی أُمی

۱۰- خاله أبوینی، ۱۱- خاله أبی، ۱۲- خاله أُمی .

خب مقداری از کلام محقق در شرایع را می خوانیم تا با بحث آشنا بشویم، محقق در شرایع اینطور فرموده: «

المرتبة الثالثة الأعمام و الأخوال: العم يرث المال إذا انفرد و كذا العمان و الأعمام و يقتسمون المال بينهم بالسوية و كذا العمّة و العمتان و العمات.

و إن اجتمعوا (اعمام و احوال) فللذكر مثل حظ الأنثيين و لو كانوا متفرقين فاللعمّة أو العم من الأم

السدس و لما زاد على الواحد الثلث يستوي فيه الذكر و الأنثی و الباقي للعم أو العمین أو الأعمام من الأب و الأم بينهم للذكر مثل حظ الأنثيين.

و يسقط الأعمام للأب بالأعمام للأب و الأم و يقومون مقامهم عند عدمهم.^۱

مقداری از کلام امام رضوان الله عليه در تحریرالوسیلة را می خوانیم تا مطلب روشن تر شود، ایشان اینطور

فرمودند: «المرتبة الثالثة: الأعمام و الأخوال، ولا

يرث واحد منهم مع وجود واحد من الطبقة السابقة.

مسألة ۱: لو كان الوارث منحصراً بالعمومة من قبل الأب والامّ أو من قبل الأب فالتركة لهم، و مع اختلاف الجنس: " لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ " ^۲ .^۳

مطلب تصوراً برای ما روشن شد و اما ادامه بحث بماند برای فردا إن شاء الله تعالى ... .

فردا مصادف است با ۹ دی که روز بصیرت مردم انقلابی و مسلمان ایران است و یکی از ایام الله در تاریخ انقلاب اسلامی می باشد، ما این روز بزرگ را گرامی می داریم و فردا نیز در مدرسه فیضیه بخاطر گرامی داشت این روز بزرگ مراسمی برگزار می شود که چون با ساعت بحث ما تداخل دارد لذا فردا درس تعطیل می باشد تا عزیزان در آن مراسم شرکت کنند إن شاء الله تعالى ... .

والحمد لله رب العالمين و صلى الله على

محمد و آله الطاهرين

^۱ شرایع الاسلام، محقق حلی، ج ۴، ص ۲۴، ط اسماعیلیان.

^۲ سوره نساء، آیه ۱۱.

^۳ تحریرالوسیلة، امام خمینی (ره)، ج ۲، ص ۴۱۸، ط نشر آثار.